

Latweefchu Awises.

Nr. 25.

Zettortdeenâ 22. Subni.

1861.

Awischn = sinuas.

Behterburga. Muhsu Kungs un Keisers 4tâ Aprili wehlejis, ka tas beidsamais termins kad jafahl taifihht tas dselles-zeffch no Felgawas us Nihgu, effoht 1ma Maija deena 1862 un ka tam zellam buhs gattawam buht lihds 1mai Maija deenai 1864.

Behterburga. Stettines dampfuggis ar fkrühwi eedams us Behterburgu ar 119 (zitti fakka 190) zilwekeem no leddus tâ apnemts, ka wairs ne warejis isfluht. 28tâ Aprili nakti leddus fugga feenas faspeedis, ka tuhdał fahzis grimt. Zilweki wehl dabbujufchi isglahbtees us leddu. 5 minutes pehz tam fuggis nogrimmis. Relaimigeem nu bij ja-eet 2¼ werstes pa leddu nakti un falnâ nahwes bailës. Ar Deewa palihgu labbi nogahjuschi mallâ us Sommerfu. Te ugguns bahlas fargi tohs scheinliqi usnehmuschi un 2 istabâs wiffceem bij japaleef. Ar bija ko ehst, tadeht kapteine ar saldатеem laiwâ dewees us Weidrikammu, bet leddus labbad ne warejis tur nokluht, un bij ja-eet us Wihburgas pilfatu. Zettortâ deenâ atnahkuschi 2 dampfuggi un nelaimigus noweddufchi us Kronstatti. Stary scheem, kas tahdas behdas juhrâ redsejuschi, arri bijuse feewina, kas kahdas deenas preelfch tam delinu bij dsemdejuse. Mahte ar wiffu behrnu labbi pahrzeetuse un abbi effoht spirgti un weffeli.

Warschawa. Relaika leela Generala un Keisera weetneeka Pohłôs, Wirsta Gortschakowa lihkis, us winna wehlešchanohs tohp nowests us Sewastopoli un tur glabbahs pee saweem farra-beedreem, kas tur glabbati tappufchi.

Arcewufemmê dauds weetas nabbaga semneeki gan samuffinati no wiltineekeem, gan to brihwestibas grahmatu nelabbi fapratufchi, gan atkal besprahtigi lizzedami, ka ar to brihwestibu wiffadas aplamas leetas effoht dabbujufchi, fahkuschi

zitti atstahht sawus lauku darbus, zitti kunga flausibu wairs ne gribbejuschi pildiht, zitti waldischanai turrejuschees prettim. Tad atnahkuschi augstaki waldineeki, kas teem flaidri isstahstijufchi, ka ta Keisera scheinlastibas un jauna liffumu-grahmata prohtama un ko ta pawehl, — tad paliffufchi meerigi un atkal gohdigi gahjuschi pee darba un peeluhsufchi lai peedohd; tomehr atkal daschâ weetâ kur nabbaga laudis par daudi bij samuffinati, turrejuschees prettim un naw padewufchees pirms saldati atnahkuschi, wallodneekus fanehmufchi, apstrahpejuschi un zeetumâ liffufchi, un Deewam scheinl arri Pensas Gubernementi tif aplam turrejuschees prettim samuffinati no kahda besdeewiga padohma deweja L. Jegorzewa, ka saldатеem 3 reises bi jafchauj, un 8 semneeki noschauti, 26 fahchauti. Tad tiffkai padewufchees, ar affarahm brehkuschi, ko apmahneti tappufchi no ta blehscha un scheinli luhgufchi, lai peedohd. Tee wiltigee padohma-deweji un ballamuttes teefâs nodohhti tappufchi.

Dubbultê, pee Nihgas juhrmallas un Felgawas leelupes, kur ilgaddus tif dauds lauschu eet juhrâ masgatees, uppe schinni pawaffarâ pluddu laikâ atkal tahdu gabbalu nopohstijuse, ka 6 nammi, kur waffarâ kungi dshwojuschi, un arri tahs pee teem peederrigas ehlas fagruiufchi un no uhdens aisnessi prohjam. Schinni waffarâ bes muhsu Felgawas dampfugga wehl 2 dampfuggi eet no Felgawas us Dubbulsteem un atkal atpakkaf. Tad nu 3, prohti tee dampfuggi: 1) „Felgawa“ kas muhsu dampfuggu beedribai peeder; 2) „Stella“ kas kahdam Felgawas kungam peeder, un 3) Nihgas dampfuggis „Wöhrmann.“ Lai nu Deews dohd brauzeju un prezzu deesgan, ka teem sawa pahrtiffchana buhtu.

Rohma. Wezzais Pahwests Pins IX. dikti flime un fakka: ka wairs ne zelschotees. — Arri no Konstantinopoles raksta, ka Turku Keisers ar

genhtu guflu eefirdfis un effoht mas zerribas, ka labbi eefchoht.

Italia. Kawuhra weetneeks, jaunais ministere Mikasolis, leelu landagu eepreezinadams par Kawuhru aiseefchanu, apsohlijis wiffas Italias leetas tapat waddiht, ka nelaisis fahjis; lai pee tam weenprahtigi wiffi palihds un meeru pafarga. Salka, ka patš Kehninsch Wiktors Emanuels us Sprantschu semmi dohshotees un ar Napoleonu stipri norunnafchoht, kas nu jadarra, un luhgtees, lai Napoleons jauno leelo Italias walsti arri apstiprina un par paleekamu usluhko, itt ka jaw darrijufchi-Enlenderi, Schweizeri un Sweedri. Salka, ka to gan griiboht darriht, bet par to lai Italia Sprantscheem dohdohht Sardinias leelo fallu un Elbas maso fallinu, itt ka pehrnaja gadda Nizzas un Sawojas semmites bij jadohd par to paligu 1859ta gadda karrä prett Gistreibereem.

Konstantinopole. 13ta Juhni Turku Keisere Abduls Medjids nomirris. Winfch bij dsimmis 23schä Aprili 1823, par Keiseru palizzis 2tra Juhli 1839 un waldijis 22 gaddu. Taggad winna brahlis Abduls Azis par Keiseru palizzis, kas dsimmis 9ta Webruari 1830.

Italia. Wiktors Emanuels patš raffijis Napoleonam un luhdsis, lai schis arri isteizohht preekfch wiffas pafauls, ka ar meeru effoht, ka Italia weenä leela walsti saweenojusees; dumpineeki tad arri ahtraki padohshotees. Napoleons to nu darrijis un sawä grahamatä, ko Italiai, Spaniai un Gistreibereem raffijis, salka: Tadeht, ka tas jaw irr notizzis un Italias walstis jaw irr padewufchees, winfch Wiktoru Emanuelu arri isteizohht par Italias Kehniu, bet Napoleons ne usnemmoht nekahdu galwofchanu par to. Arri sawus saldatu ne isweddischoht no Rohmas, bet Pahwestu fargafchoht, ka fargajis lihds schim. Tomehr par to gahdafchoht, ka ta fajulschana kas irr Pahwesta deht, gohdam taptu lihdsinata un beigta. Kä to darrifchoht, to ne falka, arri ne, kas buhshoht ar Venezias semmi, ko Italia arri griib dabbuht; til falka, ka karru ne griiboht. Wiktors wiffas Italias wahrda atraktijis no firde pateikdam; arri isteizis, ka Napoleons to ne effoht darrijis kahdu at-

lihdsinafchanu (maksu, prohti: to leelo fallu Sardinia) par to nemdams, bet no mihlestibas. Gistreibere Keisere par to faunojahs un stipru grahamatu prettim raffijis, teikdam, ka saweenotas Italias Kehniu ne warroht peenemt par tahdu; jo tas effoht prett taifnibu. Napoleons, kas lihds schim sawu Ministeru un weetneeku Sardinia bij atajinajis mahjas, nu atkal fuhthle leelu Ministeru us Turini, kas buhshoht winna weetneeks pee Italias Kehnia.

Turku semme. Sinneet, ka Omers Bascha wiffadu labbumu peefohlijis, tad ar labbu padohshotees Erzogawinas dumpineeki; ja ne, tad ar karraspehku tohs salaufis. Schee to naw paklaufijufchi, bet islaidufchi grahamatu ta raffidami: 1856 pehz pabeigta Turku karru un Parises meera fpreeduma Turku Keisere Kristiteem laudim apsohlija ar sawu grahamatu dauds leelakas rektes un dauds wairaf labbuma ne ka Omers-Bascha taggad sohla. 5 gaddos to fohlijchanu naw pildijufchi un ja kahds luhdsis lai to dohd un darra kas apsohlihts, tad tahdu ka dumpineeku teefajufchi. Kä tad nu buhs tizzeht tam, ko tikkai Generals Omers sohla un kas no zitteem leeleem waldineekeem naw apstiprinahts? Tadeht luhdsiht Giropas waldineeku weetneekus, lai ne wehle, ka Omers ar karraspehku nahloht, un lai wehlejoht, ka Erzogawinas semme warroht saweenotees ar Montenegras kaluu-fauschu walstinu. Ne tizzu, ka tohs klaufis.

Amerika. Presidents Linkolns taifahs ar wiffu spehku falauft tahs atschirtas walstis. 50 tuhft. Militfchi taggad fargajohht Bassintones pilfatu un karru-fuggi ne wehlejoht andeles fuggem ne ee-ect ne iset no winnu ohstahm. Isgi gan ne buhs, tad fahs kantees leelakas kaufchanahs.

—i.

Kurfemmes Wejs-Schwahredes Krohna muischä, kur zeen. Barons v. Firkles Wahzsemmes semmes un lohpu kohpfchanas wihfi eeweddis, scho gaddu pirmä Maiji uhtrupä pahredewe par dahrgu naudü wiffadus Wahzsemmes surtes lohpus, kas fche audseti. Par fchi gadda jehru 12 rubl. sudr., par wezzu aiti 15 lihds 16 rubl. sudr. irr famafahs. Par aitas bufku irr lihds 25 rubl.

fudr. nodewufchi. Par Wahzsemmes surtes fchi gadda brangu tellu effoht 25 rubl. fudr. nomak-fahst, un par weena gadda tellu 35 rubl. fudr. Urri par Gulenderu surtes zuhlahm effoht no 15 libds 50 rubl. fudr. makfajufchi. No fchi gadda nu itgaddus Wezs-Schwahrde Maija mehnesi Wahzsemmes lohpu uhtropi noturrefchoht. Kaut ir semmes kahrtas kautini eegahdatohs fwefchu semju lohpinus, kas teem nudee dauds wairak lab-buma atimestu, nekà fchihš semmes lohpinu, kas taggad arridsan dahrgi deefgan.

Behterburga. Nesenn Behterburgà nelaima zaur sirga fkreeschanu notikkufi. Barons Uhus, Wezspilles (pee Nisputtes) dsimts-kunga dehls, kas 2 gaddus Wahzsemme, Gistrei-keru galwas pilfata, Wihne, wesselibas deht ueturrejees, nu patlabban Behterburgà atkal fpirgts pahrnahzis un Krohna ammata eestahjis. Kahdu deen' tas brauzis ar fawu draugu par dahrsu ar weenu sirgu zeraht; sirgs fahl fkreet, apfweesch rattus un jaunu Baronu mett ar galwu prett kahdu kohlu tà tà ne ilgi pehz tam fawu garru is-laidis. G. F. S.

Berlinè bij 30tà Aprili f. g. starp pulksten 2 un 3 no rihta breefmigs notikkums. Ta taisna fohga rohka fasneedse kahdu laupitaja-slep-kawu, pirms tas to nedarbu, fo bij eesahzis, warreja libds gallam isdarriht. Kad tas kahdas wezzigas gaspaschas mahjokli bij eelaufees un jau dauds fudraba un selta leetu faweem paligeem pa lohgu us eelu ismettis, tas eewainoja usmohdu-fchu gaspaschu, kas warreni prettim turrejahs un zaur lohgu pehz paliga fauze. Tadeht dohmaja laupitaja slepkaws us behgschanu; winsch gribbeja, ar rohkahm pee lohga turredamees, us eelu nolai-stees (tas bij pirmas tahschas mahjokli eelaufjees), lehze, bet aduhrahs ar kahjahm us simfi pahr ista-bas durwim, nokritte ar galwu us leiju dohdamees us bruggeto eelu, un fafitte fawu galwu tà fchaumalu. —Id.

Berlinè dshwo deewabihjiga gaspascha, kur-ras kriftigs prahts weenigi pehz to dsennahs, nab-bageem palihdseht, bahrinus un atstahtus apflohpt, behdigus un noftummufchus eepreezinahpt. Tà arri pee winnas nonahze kahda nabbaga feewa un luh-

dse lai winnai ar kahdu masumu nandas palihdsetu, ka fawu nomirruschu dehlu worretu paglabbaht. Gaspascha raudadama! feewai gahje libds, gribbe-dama patti pahrlceezinatees, woi tas tà arr effoht, tà feewa stahstijufi. Istabà eegahjuschas, gaspa-scha pateesi weenu nomirruschu zilweku, kas tikkai par nomirruschu islikkabs, falmòs gulloschu at-radde; un tadeht winna to raudadamu feewu ap-dahwinaja ar diwi dahldereem. Niseijohpt gaspa-schai wehl bij kaut kas aismirsees fazzihpt, un winna atgreesehs atpakkaf. Bet fo nu winna eeraudfija? Nomirruschais sehdeja pee galda un smeedamees apskattija spohschus dahlderus. Woi ta naw bes-kauniga fagschana un breefmiga besdeewiba.

Amerika. Tanni Amerikas semmes gabbalà, fo par Peru fawz, atrohdahs eefsch semmes til dauds fahls ka pagahjuscha gaddà libds 200,000 birka-wus pahrdewufchi. Seemeta-Amerikà, dauds weetas Wahzsemme un Gulantè ar scho fahli, kas sawada nekà muhsu fahls, semmi apfuhdo. R. U.

Kà kahdam kahrigam butschotajam gahjis.

Ar damprattem pa dselles-zellu us Wirzburgu brauzoht trahpijahs kahdam wezzam schihdam libds ar fawu meitu, skaištu tà bildi, kahdam jaunfun-gam prettim sehdeht. Jaunskungs gribbeja lab-prahpt skaišto schihdeeti ar mihsinadamahm azzim us-luhfoht; bet tiklibds sawas azzis vazehle, tas manniija fawu meitu pastahwigi apwaktedamo teh-wu. Winsch tapehz nu lifke fawu zerribu us leela tunnela tumfchumu, un tiklibds dampratti tanni eebrauze, tas paleezahs us preefchu, fahfahre ar ab-bahm rohkahm jaunās meitenes galwu un nobut-schoja to itt firfnigi. — Jaunas meitenes galwu? Nè, wezzais schihds jaunlunga padohmu manni-dams, bij fawu faklu us preefchu issteepis, un ta-pehz, ka tas jaunlungu arri apfampis turreja, red-seja wiffi zitti reisneeki, kad dampratti no tunnela ahra isnahze, scho firfnigo apfampfchanohs. —Id.

Par fuhdu pa-arschann.

Steidsamees fuhdus, tikko iskleestus, tulihpt pa-art. Bet jau preefch kahdeem peezeefmits gaddeem

isflawehs semmes kohpejs, Lehrs, stahstija, ka fuhdeem spehks ne fuhdoht, kad arri labbu laiku paleekoht ne paarti; un nu atkal lassu, ka fuhdi, 3 lihds feschahm neddefahm iskleesti bet nepaarti us drumu gullejuschi, effoht ohtru til spehzigi, ka tee, kas itt brischi paarti. Buhtu japprohwe ir weenadi ir ohtradi. —e.

Sargajeet meschu no ugguns.

Schis pagahjuschas deenas pee mums mescha kas sinn ka ugguns tappe wakkä. Gohds muhsu manigeem mescha-fargeem un labprahigeem laudim, apfpeede atkal drihs to ugguni, ta ka nekahda ziffo minuama stahde ne notifke. Bet to reds katrs, ka par wiffahm zittahm waffarahm scho waffaru meschds wairaf ugguns buhs zeeti waktejams, pawiffam egleend. Wiffi kohki, leeli un masl, ko tahupi nomaitajuschi, neween itt fausi, bet arri-dsan sawds sarrds ar beesu garru fuhnu apaugusch, kas ka pakkulas degg; un schahda pat fuhna irr arri redsama pee teem kohkeem, kas, warbuht pahrsirgusch, sarru gallds wehl dauds maj falluma rahda. Kad tahdös eglu meschds ugguns tohp wakkä, tad buhtu gruhtha dsehshana. —e.

No Irkuzkas mahzitajs Kossmanns stahsta par sawu leelo zellu, ko branzijs no Irkuzkas us Dkozkas juhrn.*)

Winnu pawaffari 29ta Merza mehnescha deena usnehmu leelu zellu, kahdu lihds schim sawa ammatä wehl ne biju branzijs. Bija jel weenreis japmekle tee tizzibas beedri, kas winnpufs Baikalas esara garx Amura uppi, garx Dkozkas juhrn, pa Zukuzlu un wiffieem winneem leeleem semmes gabba-leem isklichdusch, dshwo.

Gruhthi nahzajs labbas deenas atdoht mihtai draudsei, wehl gruhthaki feewai un behrneem, jo bailes un breesmas deesgan bija preekscha un us garru ilgu laiku bija jashkirrah. Tikween Deews Rungä tas pasaules radditajs un waldineeks

un pawauschanahs us winnu warreja noslummu-schu firdi eepreezinaht, bailigu firdi eedrohschinah.

To gaddu pawaffara saulite jagri bija streigufees sneega kaudses un leddus kalnus, kas no Oktobera lihds Merza mehnesim scheit sakrahjahs, lauseht. Tadeht jau drihkstejam sawu zellu usnemt ar tarantafu, tas irr, sawadi ratti, kas us garrahm lahr-tihm schuhpojahs un kahdi Kreeweem eerasti. Bir-mo deenu nobrauzam lihds Baikalas esara mallu. Tas irr brihnuma esars: 80 juhdses garx, 4—10 juhdses plats. Tad tas uhdena plazis irr leelaks par wiffu Kursemmi. Seemas zeffsch eet par esaru pahri un zitteem gadde. a paste arween lihds 1mo Aprili drohschi laide pa leddu. Schoreis mums par nelaimi ne gahja wairs; leddus jau bija sprah-dis leelas aifas un scho paschu deenu paste bija at-pakkat nahfusi un waffaras zellu usnehmu si esaram apfahret. Tas leelais rinkis man itt nebuht ne patikka. Keela kaweschana un dauds gruhuma, jo tur kahdas trihsfims werstes jahschus jajahi, zaur tam ka riktiga zella, grants-dambja itt nekahda naw. Meschi un purwi ween. Tad eedohmajohs tomehr teescham par esaru laist. Pasta sirgus gan ne dabbuju, bet puhmannis gaddijahs, kas apfohlijahs par 40 rubuleem us ohtru pussi manni pahrewest. Mattus isahrdijahm un sakrahwahm raggus. Jhpaschas kammanas pat ar fullaini eesehdohs. Par leddus stiprumu nemas ne bija jabehdajahs. Wehl stahweja kahdu pufstreschu ohlekschu beesuma. Til ar tahm aifahm bija kibbele. Par masakajahm sirgi gan lehkschus brangi pahrlahza. Bet pufsch zella, kad kahdas trihsdesmits werstes no katras mallas noht bijam, gaddijahs aisa, kur us nekahdu wihs ne warrejam pahri tapt. Pufsch mel-leja garx abahm pufsch schauraku weetu, — ne atradde. Tad panehme zirwi, stangu, meetus ko ar gudru padohnu no mahjahm bija lihds atnessusch, nozirte prahwu leddus gabbalu, til leelu, ka raggus ar wiffu sirgu warreja uslift un to tai starpä eelaide pa plohstu. Mohdigs brauzeens, bet geldigs. Pahrzehlahm wiffus raggus un kammanas ur wak-kara preezigi atfneedsahm stanziu pee ohtras esara mallas. U. B.

(Turplikam wairaf.)

*) Paslattees Ustas lantfahret, tur Sibiriä warren redseht, kahdu zellu Kossmanna mahzitajs tur gabjts.

Eekschfiga Missione.

Diaconiffes.

I.

Keiserswehrte irr masß pilfatinsch pee paschas Reines uppes, ar lahdeem 2 tuhßft. zilwekeem. Tur irr weens leels 3 tahschu nams, fo sauß par Diaconiffu mahthes-namma. Ras tas tahds, to dahbuseet sinnahrt no scheem raksteem. Rä no faules starri iseet un silda wiffu pasauli, tä no schi namma iseet wiffur dauds mihlestibas, schelastibas un palihdsibas nelaimigeem. Nu buhs 24 gaddi, la kristigi un schelßirdigi Luttera tizzibas wihri eetaiffia Diaconiffu floslu. Diaconiffes irr tahdas meitas, kas no Kristus mihlestibas un scheligas firds fagrahtas, usnemm to geuhthu, jo geuhthu ammatu, flimmus lohpt, nabbagus apgahdaht, bahrinus un palastus behrus mahziht un isaudsinaht par deewabihjigeem laudim un fur buhdamas ar Ewangeliema fw. spehku eepreezinahrt un us Kristu waddiht. No pasfaules jaukuma un preeka atkahytees un tiffai ar behdigeem un nelaimigeem darbotees sawu muhschu, pee tam pateesi waijaga stipas tizzibas un ihstas Kristus un brahtu mihlestibas. Woi tad tahdu ir muhsu laifds gaddahs, kas to usnemmahs un gohdigi isdarrä? Un woi tad arri dauds tahdu, kas ar preezigu firdi nemm sawu graffi un rubuli un dohd zil spehdami, lai tahdus Diaconiffu nammus ustaisa, usturr un wiffu sagahda, kas waijaga pee schi swehta teizama darba? Ar preeku warru teift: irr gan, jo wehl 1859tä gaddä us to samettuschi 50 tuhßft. dahlderu un samett wehl, laut muhsu dewigee Latweeschu sawu ahrtawu us to wehl naw lihds schim dewuschu; jo wehl naw ne sinnajuschu, ne dsirdeju-

schu par schahm muhsu Luttera basnizas Diaconiffem.

Keiserswerté scho fw. darbu fahluschi ar masu eerohtschibu, bet ar leelu zerribu us ta Kunga paligu, kas tahs firdis lohza lä uhdens uppes, un nu lassu, kas 24 gaddös no tam irr tappis. Teifschu, fo lahds lungs no Keiserswehrtes, kas schinnis deenäs atnahzis ir Zelgawä dahwanas fallaffiht, man stahstijis un fo 2 grahamtinäs esmu lassijis.

Keiserswehrtes mahthes-nammä taggad jaw irr 317 Diaconiffes, no kurrarm 202 jaw ismahzitas un us sawu geuhthu ammatu eefwehtitas tappuschas un 115 kas tur wehl tohp audsfnatas un mahzitas. 275 no tahm darbojahs ar flimneeku kohpschanu, ar nabbagu, gaudenu un zeetumneeku apgahdashanu. 42 Diaconiffes irr floslmeisterenes, kas nabbaga behrus un bahrinus audsina. Schihz kristigas mahfes irr no Pruhfchu, Schweizeru, Engländeru un zittas ir no Krewusemmes turpu gahjuschas. Ar ta Kunga paligu Luttera basnizä wehl 23 tahdi Diaconiffu nammi eetaiffijusches zittäs weetäs, fur arri dauds tahdu Diaconiffu tohp audsfnatas un ismahzitas, kas tad arri aiseet un swehti darbojahs tur, fur tahs no sawa namma tohp nosuhtitas, itt lä tee missionari.

Tahs darbojahs Keiserswehrté: 1) leelä Lasareté, fur pehrnajä gaddä 603 flimneekus no wiffadas tizzibas lohpuschas un ar Deewa wahrdeem apgahdajuschas. 2) Madleenes nammä, fur no zeetuma atlaisti feewischki un krittuschas meitas, atkal pee Deewa zelleem tohp wadditas. Tè jaw tahdi 380 tahdu pasudduschu feewischku isglahbti tappuschu. Taggad schis nams jataifa leelaks. 3) Zittas darbojahs bahriau nammä, kas arri ja-

buhwe leelaks; 4) zittas ffohlas nammâ, fur tohp audsinatas ffohlmeistereenes preeksh palaiſteem behrneem, preeksh masu behrnu un pabriku behrneem, ir preeksh angſtalahm ffohlahm un 900 tabdu të ismahzitu ffohlmeistereenu jaw islaiftas un darbojabs pa wiſſu Wahzſemmi. 5) Atkal zittas Diakoniffes darbojabs tai nammâ, fur tohp ahrſteti tahdi nelaimigi ſewiſchli, kas ahrſprahâ un ſajulluſchi garrâ un kas no wiſſadahm ſemmemh të atweſti. Bes tam wehl zittas eet nammôs un tur flimmus aplohpj.

218 mahſes iſſubtitas ſemmu ſemmês. Ta leelaka dalka no ſchahm darbojabs pa Wahzſemmes walſtim kahdâs 60 pilſatâs; bes tahm 8 mahſes irr Turkuſemmê, Walakajâ un Konſtantinopolê; Aſiâ, Jeruſalemê un Smirnâ irr 15 noſubtitas; Awrikâ weena, Alekſandrias pilſatâ; Amerikâ weena Pitaburgâ; Italiâ Wlorenzes pilſatâ, fur Ewangeliuma draudſe taggad ſahl eetaiſitees, un Bukareſtê, fur kahdi 2 tuhſſt. Wahzu Ewangeliuma tizzibâ, eetaiſija 1859tâ gaddâ Diakoniffu ffohlas nammu un tur labbi eet.

Ar Deewa paligu arri labbi isdohdabs ar to Diakoniffu nammu, fo eetaiſijufchi Jeruſalemê Ziana kalnâ, fur laſarete un ffohlas nams zeltâ tappis. Baggati un ir nabbaga laudis preezigi us to gan dahwinojuſchi kahdus 10 tuhſſt. dahlderus, bet nammu taiſoht wehl kahdi 4 tuhſſt. dahlderu parradu palikluſchi, kas ja-ismakſa. Laſarete isgahjuſchâ gaddâ 101 flimneeſ aplohpiti tappuſchi, ſtarp ſcheem 33 Turki. Ffohlas nammâ tappe audſinati 38 jaunekli. Weena ſchihdu meitina tappe kriſtita un taggad audſinata par ffohlmeistereeni preeksh Diakoniffu ffohlas Smirnas leelâ pilſatâ Maſ-Aſiâ.

Konſtantinopolê Ewangeliuma tizzigu laſarete 1860tâ gaddâ 140 flimmi no wiſſadas tizzibas apghadati tappuſchi, un zaur ſcho Diakoniffu fir. darbu dauds no teem atgreetti tappuſchi us Deewa zelleem. Smirnas Diakoniffu ffohlas nams atkal leelaks jataiſa un kahdi 160 behrni tur tohp audſinati un pee ta Kunga Kriſtus wadditi. Jaunais nams gan wehl naw ismakſahs, bet Deewam ſchehl isgahjuſchâ gaddâ Auguſta mehneſi, kad breeſmigs ugguns-grehſs ſcho pilſatu pohſtija, ſchis nams arri nodebſis! Deewam un kriſtigai brah-

lu mihleſtibai uſtizzedamas gohdigas Diakoniffes darbojabs ſcho nammu atkal no jauna zelt.

1859tâ gaddâ Diakoniffu laſarete Alekſandrias pilſatâ Egipte 160 flimmus apghadajuſchas. 2 moi 3 reiſes par neddeku të atnahk kahdi 80—90 Araberi pee daktera un luhdſahs ſahles no Diakoniffes, kas apteeki ſahles taiſa. Wiunas arri eet Araberu nammôs un no teem tohp lohti zeenitas. Patâ Egiptes Wihze-Aehninſch ilgaddus dohd 400 dahlderus ſchim nammam.

Keiſerswehrtes mahtes-nams Berlinê eetaiſijis Diakoniffu nammu, fur gohdigas deenasta meitas par 6 kapeikeem par deenu tohp usneentas, arri us Deewabihjafchanu wadditas un tahm ghadata labba weeta pee gohdigeem kungeem. Kahdâ tuhſſtohts meitu të jaw dabbujuſchas labbu deenastu un kahdi 4 tuhſſt. kungi tur jaw bijuſchi mekleht uſtizzigas deenasta meitas. Schleſjeru ſemmê Altdorpê arri bahrinu nams eetaiſihts, fur 70 bahrinu behrni tohp audſinati un ffohlati no Diakoniffem.

Keiſerswehrtes mahtes-nams arri ſagahda derri-gas un kriſtigas grahamatas, kas labprah tohp pirtas un isneſtas pa wiſſu paſauli. No ſchi gadda kalendera, fo ſikluſchi druklaht, 75 tuhſſtoſchus kalenderus pahrdewuſchi. Ta nabbagu un flimneeſu grahamatina makſa 30 kapeiku un dohd pilnigas ſinnas par Diakoniffu teizameem darbeem. Ruddeni arri buhſchoht gattawa lohti ſmukka bilſchu grahamata behrneem iſhti darriga.

1859tâ gaddâ, të rakſta Keiſerswehrtes Diakoniffu Direktori, mehſ zaur ta Kunga ſcheklaſtibu no kriſtigahm ſirdim un rohlahm gan effam ſadabbujuſchi 50 tuhſſt. un 12 dahlderu, bet 55 tuhſſt. 632 effam isdewuſchi, tadeht 5 tuhſſt. 620 dahlderu parradâ palikluſchi; jo ware ſapraſt, zil nau-das tas makſa, til dauds flimmi, bahrinu un palaiſtu apghadah, til dauds Diakoniffu mahſu isaudſinah un ſemmu ſemmês uſturreht! Tomehr Deewam un kriſtigeem zilwekeem no ſirds pateikdami pateizam un ſtipri tizzam, tas, kas to labbu darbu ſahzis un waddijis til ſchekli, tas ir jo prohjam to waddihſ un ſwehtihſ, ka truſklumu ne redſem. Til weena leeta wehl irr, kas muhſu ſirdi apgruſtina, prohti, ka mums wehl naw til dauds Diakoniffu, zil lohti gan waijaga. Jo no wiſſahm ſemmemh pee mums atnahk grahamatas un

luhds ar leelu luhgſchanu, lai teem noſuhtam Dia-
koniffes, kas tur buhtu par kohpejahmžeb ſkohl-
meiſterehm laſaretēs, nabbagu- bahrinu- un ſkoh-
las- nammōs, ir dauds drauſēs, nammōs un zee-
tumōs. Labpraht gan palihdſetum un noſuhtitum,
bet ne gaddahs til dauds tahdu kriſtigu un deewa-
bihjigu jumprawu un meitu, kas ar meefu un
dwehſeli tam Kungam Kriſtum pakka ſtaigadamas
atſtahj tehwu un mahiti, nammu un mantu un deh-
dahs tahdā grehtā ammatā! Juhs Luttera mahſes,
juhs nabbaga meitas, no kurreahm pilſatōs daſcha
ne ſinn, kā ſawu deeniſchēkigu maiſi gohdam nopel-
niht, un no launas lahrdinaſchanaſ iſſargatees —
un uſnemm tadeht paſuſchanaſ zellus! Nahzeet pee
mums — tē jumš irr zelſch lihdsinahts, kas wadda
uš debbeſs walſtibu. Jo ko taſ Kungs Matt. 25,
34—40 fakka, taſ irr taſ wahrds, kas lai jumš
eekuſtina ſirdi, kahjaſ un rohkāſ, itt kā jaw dauds
zaur to eekuſtinatas tappuſchāſ uš ſchehlaſtibāſ un
mihleſtibāſ darbeem eekſch Deewa darriteem. Zil tah-
du prahtu un darbu taſ Kungs ſwehti, to buhſect
nu atſinnuſchi no ſcheem rakſteem. S—j.

Bahſeles miſſiones-namš.

(Skattees Nr. 12.)

Beidsoht man ſirds labroja cepaſihtees ar to goh-
da wihru, kaſ ſchai ſkohlai pirmais preekſchneekš,
ſaimneekš un tā fakkoht namma-tehwš. Wahrds
tam Joſenhānš. Sinnu tam eefuhtiju, kaſ eš
tahds un likku pawaižahht woi winnam walkāſ kah-
du brihtinu ar man parunnatees. Wiſch likka
man luhgt, lai cenahku, preekš winnam buhſchoht
ar Kurſemmes mahžitaju cepaſihtees. Gegahjis at-
raddu turtigu (tuklu) wihru ar gauſcham mihligu
waigu un gudrahm azzim. Deewam pateizohš par
to jauku ſwehtu ſtundinu, ko tur ar to Deewa
wihru ſabiju. Un tu, laſſitajš mihlāis, ſavrattifi
mannu preeku, ja tew irr laimejees arri kahdu reiſ
ſa-etees ar gudru un deewabihjigu zilweku, kaſ
tew ko warreja iſteikt no debbeſu walſtibāſ un tiz-
zibāſ leetahm un tawu ſirdi ſaſlidiht tai paſchā tiz-
zibā. Bet par garri buhtu, ja tew grihbetu iſ-
ſtahſtiht, ko Joſenhansa kungs man iſtahſtija par
ſchihs ſkohlāſ eegelſchānu un kohpſchānu, par to
galla mehrki, uš ko ta miſſiones heedriba un tee
ſkohlāſ preekſchneeki dſennahš un par kahdu zellu
tee tur zerre nohtuht; ar kahdu leelu puhlinu wiinni

puhlejahš, lai taſ darbs eet uš preekſchu, bet ne at-
pakka, ar kahdahm leelahm ruhpahm winneem ja-
gahda un jawaldā par diwidemit un trihs drau-
dſehm, ko jau ſakrahjuſchi Awrikā un Miht-Indiā
un kaſ arweenu ween nahht palihgu un padohmu
mekleht pee ſaweem preekſchneekēem Bahſelē. Joſen-
hansa kungs arri no mannim iſwaizaja, kā pee
mums Kurſemmē eijohht ar miſſiones darbeem, un
man gan bija paſemmigi kluffam japaleek prett tah-
du baggatu ruhpeſchānohs un tahdu tizzigu mihle-
ſtibu kahdu Bahſelē eeraudſiju. Eš teizu kā mehš
wehl darbojamees kriſtigu buhſchānu ſawāš ſirdiſ
un mahjāš eestiſprinahht un nule til eſſam ſahkuſchi
ſchinnis beidſamōs gaddōs arri paganuſ peeminneht
un apdohmahht, kā mums teeſcham peenahkāš teem
dallihht no taſ laizigaſ un garrigaſ ſwehtibāſ kaſ
mums rohkāš. Peeminneju arri, kā mums ruhpaſ
par ſaweem tizzibāſ beedreem, kaſ par leelo Kreemu
walſi iſkliduhſchi daudsreiſ palihgu no mums pa-
gehr, lai ſawā tizzibāſ kohpſchānā ne-iſnihkſt. Tā
iſrunnajuſchees ſchlihramees un Joſenhansa kungs
manni luhdſe, woi eš ne grihbhoht uš walkaru pulk-
ſten ſeptindš atkal nonahht, tad wiinni turreſchoht
miſſiones ſtundu ar Deewa peeluhgſchanu. Nr pa-
teikſchānu paklauſiju un nogahju walkarā. No tam
zittureiſ, ja Deewš palihdſehš, ſtahſtiſchu.

U. Bielenſtein.

Wihgo Jahniht! Wihgo!

Ba wiſſu kriſtigu paſauli tohp wezzu Jahnu
deena 24tā Juhni ſwinnetā un ſchi ſwinneſchāna
tappe Sprantſchu ſemmē, wiſewairal Pariſes pil-
ſatā, lihds 1789tam gaddam, kur taſ leelaiſ dum-
piš zehlahš, ar leelu gawileſchānu iſdarrita zaur
leelu mallāſ ſahrtu nodedſinaſchānu uš Grehwes
plafſcha.

Kaſ tad ſchi Jahnu deenas ſwinneſchāna iſſteni
irraid? — ſchi ſwinneſchāna irr paganu laiškōs
zehluſehš. Egipteri un Perſeri mehde Jahnu
nakti leelu ugguni uškurt un pee tā uppureht. Tē
nu fanahze daſchadi no mahnu tizzigeem laudim par
burwjeem turreti krahpneeki, kaſ daſchadaſ ſahleš
bij lihds atneſſuſchi, no kurreahm tee dſehreenuš
preekſch ahrteſchānaſ lihds nahkameem Jahneem
bruhweja; dauds zilweki tahduš no wiltigeem burw-
jeem taiſitaſ ſahleš bruhkedami dabbuja ſawu gallu!
ſapulzejuſchees zilweki danzoja lihds ſauloſ lehk-

fchanai pee ugguns un no rihta panehme latrs deg-goschu pagali kà leelu laimi lihds us mahjahm, bet tee pelni kas us ugguns platscha bij, tappe wehjä iskafiti, lai wiffa nelaine tà isputtetu kà pihschli un pelni. No Aftias isplehtahs schis paganu eeraddums pahre Ciropu. Zehschu Ciropas wallara puffe kristiga mahziba fahla rastees, tad tomehr scho mahnu tizzigu eeraddumu ne warreja pawiffam isdeldeht, bet tiklai paganisflu buhschanu no winna atschliet. Kristigam zilwekam par Zahna ta kristitaja dsimfchanas deenu Deewam buhs pateikt un preezatees: Tapeh3 schohs ugguns preefus peeminnetà deenà wisfapreefsch Sprantschu semme un Parise eeswehtija, fo ar leelu gresnumu isdarrija! Keh-niasch pirmais aisedesinaja uskrauto mallas fahrtu un preefsch basnizas durwim to iedarrija basnizlungi garrigas dseefmas dseedadami!! Tas tà nu gabje lihds Kehnina Ludwika XV. laikeem, bet peh3 Zahnu nafts swinneschanai sudde pamashitnam tas gresnum, kamehr tee dumpja laiki usnahje. To tee isdeldeja kà peenahlahs. No wezzu wezzeem laikeem wehl irr palizis tas paganu eeraddums, pa

Zahnu wallareem schurp un turp darwas-muzzas dedsinacht un pa laukeem un grahwjeem daschadas fahles un puffes fapshlft. Kas to ne grihb atstah, tas lai to ne darra ne mahnu un grehku tizzibas labbad un ne dsehreenus no tahm bruhwedams, kà wezzos laikos wiltineeki un burmji darrija, — bet kristigs zilweks, lai gan preezajahs un dseed Zahna deenà, tomehr kristiga garrà un prahà un ar gohdigu preeku. J.....i.

Sluddinaschanas.

Wolgutes muischà, diwi juhdses no Zelgawas, pee paschas Zelgawas Leelupes irr taisitas **damp-sud-mallas** (damp-dfirnawas), fur ilkatru brihdi par lehtu maksu rupji un smalti bihdeleti misti tohp taisiti. 3

Muischas waldischana.

Wisseem manneem wihles-pirzejeem (kundeht) es sinamu darra, ka es taggad **S** krihwera eelà, **Pohla namma** dschwouj un luhdsu: man to paschu ustizzibu, kà lihds schim, doht. 3

Lange,

wihlu-taisitaja meisteris.

S i u n a .

No firbs pateizam tahm kristigahm draudsehm, kas zaur faweem zeem. mahzitajeem pee mums atsuhitijuschas fawas dahwanas:

1) Apprikles dr. 4 rubl.; 2) Ugahles dr. 5 rubl.; 3) Zirawas dr. 4 rubl. preefsch tizzibas brab-**Sibiria**; 4) Krihburgas dr. 11 rubl. preefsch tizzibas brableem **Nihta-Sibiria** un 10 rubl. preefsch tizzibas brableem **Waffara-Sibiria**; 5) Birschunmuischas dr. 14 rubl. preefsch tizzib. brabl. Nihta un Waffara-Sibiria; 6) Zirawas dr. 10 rubl. preefsch **missionareem**; 7) No Schnepeles 1 rubl. preefsch **missionareem**. S-3.

Labbibas un prezzu tirgus Nihgà tai 17. Zuhni un Zeepaja tai 17. Zuhni 1861 gaddà.

M a f f a j a p a r:	Nihgà.		Zeepaja.		M a f f a j a p a r:	Nihgà.		Zeepaja.	
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.
1/3 Tschetw. (1 puhru) rudsu 215 lihds	2	30	2	20	1/2 puddu (20 mahrz.) dselses	1	—	1	10
1/3 " (1 ") kweeschu 325 —	3	50	3	50	1/2 " (20 ") tabafa	1	25	1	35
1/3 " (1 ") meeschu 170 —	1	75	2	—	1/2 " (20 ") schlihtu apptau	—	—	2	—
1/3 " (1 ") ansu . 120 —	1	30	1	15	1/2 " (20 ") schab. zuhfu gaff.	2	40	—	—
1/3 " (1 ") sirnu 250 —	2	75	2	30	1/2 " (20 ") frohna linnu	2	50	2	—
1/3 " (1 ") rupju rudsu mist.	2	20	2	20	1/2 " (20 ") bracka linnu	1	40	1	20
1/3 " (1 ") bihdelet.	3	—	2	90	1 muzzu linnu fehflu . . 6,75 lihds	7	25	—	—
1/3 " (1 ") " kweeschu mil.	5	—	4	—	1 " flku . . . 14,00 —	14	50	13	50
1/3 " (1 ") meeschu putraim.	3	—	2	60	10 puddu farlanas fahls . . .	5	—	4	60
10 puddu (1 birkawu) feena . . .	—	—	—	—	10 " baltas rupjas fahls	5	—	4	60
1/2 " (20 mahrz.) fweesta 500 —	5	15	3	50	10 " " smalkas " . . .	5	—	4	60

Nihgà atnahf. lihds 17tam Zuhnim: 693 fuggi; isgahj. 533 fuggi un Zeepaja atnahf. 117 fuggi; isgahj. 122 fuggi. Atnahfuschas 545 schuhgas.

B r i h w d r i e k e h t .

No juhrmallas-gubernements augstas walbischanas puffed: Collegienrath G. Blaesce, Censor. Zelgawà, tai 20. Zuhni 1861. No. 106.